

Bokmål

Faglig kontakt under eksamen: Professor Jarle Tufto
Telefon: 99 70 55 19

Brukerkurs i statistikk, ST0103
13. august, 2012
Kl. 15-19

Hjelpemidler: Ett håndskrevet gult A4-ark, bestemt enkel kalkulator, "Tabeller og formler i statistikk" (Tapir forlag), K. Rottmann: Matematisk formelsamling.

Alle svar skal begrunnes.

Oppgave 1 Anta at kroppsvekten til hanner og hunner til en gitt gnagerart er normalfordelt med forventningsverdier lik henholdsvis 110 og 100 gram og likt standardavvik lik 5 gram.

- a) Hva er sannsynligheten for at en hunn veier mer enn 108 gram?
- b) Hva er den betingede sannsynligheten for at en hunn veier mer enn 108 gram gitt at den veier mer enn 100 gram?

Anta at populasjonen består av 50% hanner.

- c) Et individ tilfeldig trukket fra populasjonen veier mer enn 108 gram. Hva er sannsynligheten for at dette individet er en hann?
- d) Anta at vi trekker 70 individer tilfeldig fra populasjonen. Bruk normaltilnærming og heltallskorreksjon for å finne sannsynligheten for at minst 35 av disse veier mer enn 108 gram.

Oppgave 2 La X være en kontinuerlig stokastisk variabel med sannsynlighetstetthet

$$f(x) = \frac{2}{a} \left(1 - \frac{x}{a}\right) \quad (1)$$

for $0 < x < a$ og 0 ellers og hvor parameteren a er en positiv konstant.

- a) Vis at f er en sannsynlighetstetthet.
- b) Finn sannsynlighetstettheten til $Y = \sqrt{X}$.

Oppgave 3 Anta at vi merker m tilfeldig valgte individ i en populasjon av ukjent størrelse N slik at en ukjent andel $p = m/N$ av populasjonen er merket. Så trekker vi et nytt tilfeldig utvalg (et gjenfangstutvalg) av størrelse n med tilbakelegging fra populasjonen. La den stokastiske variabelen X betegne antall merkede individ i gjenfangstutvalget. Vi antar at populasjonen er lukket og at ingen individ dør eller blir født i tidsrommet mellom første og andre utvalg.

- a) Hvilken fordeling har X ? Vis at sannsynlighetsmaksimeringsestimatoren av p (andelen merkede individ) er $\hat{p} = X/n$.
- b) Beregn punkttestimatet av p og tilhørende standard 95%-konfidensintervall for p gitt at $X = 5$ og $n = 20$.
- c) Sammenhengen mellom den ukjente parameteren p (som vi har estimert i forrige punkt) og den ukjente parameteren N er gitt over. Hvilken funksjon $N = f(p)$ er da N (den ukjente populasjonsstørrelsen) av p (andelen merkede individer)? Bruk dette til å finne sannsynlighetsmaksimeringsestimatet av N gitt at $m = 20$ i tillegg til verdiene av X og n gitt i forrige punkt. Bygg på det vi har vist i punkt a).
- d) Bruk regel for transformasjon av konfidensintervaller til å finne et 95%-konfidensintervall for N . Bygg på punkt b).